

Nr. 58/C/88/III-5/2016

CONCLUZII

*formulate de procuror în cauza nr.190/1/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, având ca obiect rezolvarea de principiu a următoarei chestiuni de drept :
"dacă la stabilirea legii penale mai favorabile conform art.5 din Codul penal, pentru infracțiunile comise anterior datei de 1 februarie 2014, aflate în concurs cu una sau mai multe infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, decizia nr.265/2014 a Curții Constituționale se aplică avându-se în vedere toate infracțiunile comise de inculpat și impune aplicarea noului Cod penal pentru toate infracțiunile ori se aplică doar în raport de infracțiunile comise anterior datei de 1 februarie 2014, existând astfel posibilitatea aplicării dispozițiilor din vechiul Cod penal pentru aceasta din urmă"*

În urma analizei de admisibilitate a sesizării, efectuate în temeiul art.475 din Codul de procedură penală, rezultă că instanța care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție este Curtea de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, cauza se află în cursul judecării, problema de drept a cărei dezlegare se solicită nu a mai fost supusă examenului instanței supreme, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar de lămurirea respectivei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată.

I. Situația premisă care a generat problema de drept supusă dezlegării

Prin sentința penală nr.71 din 11 iunie 2015, pronunțată în dosarul nr.1437/829/2014, Judecătoria Podu Turcului a dispus condamnarea inculpatului S. Gh. (ca urmare a schimbării încadrării juridice) la :

- pedeapsa de 8 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.208 alin.1 cu aplicarea art.37 lit.a din Codul penal din 1969 și art.5 din Codul penal (*fapta a fost comisă la data de 10 noiembrie 2013*).

În baza art.61 din Codul penal din 1969 cu aplicarea art.5 din Codul penal a revocat liberarea condiționată cu privire la restul de 422 zile rămas neexecutat din pedeapsa de 3 an închisoare, aplicată prin sentința penală nr.21 din 31 martie 2011 a Judecătoriei Podu Turcului, rămasă definitivă prin nerecurare la data de 19 aprilie 2011, și a dispus contopirea acestui rest de pedeapsă cu pedeapsa de 8 luni închisoare, inculpatul având de executat pedeapsa principală de 422 zile închisoare.

- pedeapsa de 4 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.192 alin.1 cu aplicarea art.37 lit.a din Codul penal din 1969 și art.5 din Codul penal (*fapta a fost comisă la data de 10 noiembrie 2013*).

În baza art.61 din Codul penal din 1969 cu aplicarea art.5 din Codul penal a revocat liberarea condiționată cu privire la restul de 422 zile rămas neexecutat din pedeapsa de 3 ani închisoare, aplicată prin sentința penală nr.21 din 31 martie 2011 a Judecătoriei Podu Turcului, rămasă definitivă prin nerecurare la data de 19 aprilie 2011, și a dispus contopirea acestui rest de pedeapsă cu pedeapsa de 4 luni închisoare, inculpatul S.Gh. având de executat pedeapsa principală de 422 zile închisoare.

În temeiul art.12 alin.1 din Legea nr.187/2012, pentru ambele fapte a fost aplicată pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit.b din Codul penal din 1969, pe durata și în condițiile prevăzute de art.71 din același cod.

- la pedeapsa de 1 an și 4 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.208 alin.1 raportat la art.209 alin.1 lit.g și i cu aplicarea art.37 lit.a din Codul penal din 1969 și art.5 din Codul penal (*fapta a fost comisă la data de 14 ianuarie 2014*).

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

În baza art.61 din Codul penal din 1969 cu aplicarea art.5 din Codul penal a revocat liberarea condiționată cu privire la restul de 422 zile rămas neexecutat din pedeapsa de 3 ani închisoare, aplicată prin sentința penală nr.21 din 31 martie 2011 a Judecătorei Podu Turcului, rămasă definitivă prin nerecurare la data de 19 aprilie 2011, și a dispus contopirea acestui rest de pedeapsă cu pedeapsa de 1 an și 4 luni închisoare, inculpatul având de executat pedeapsa principală de 1 an și 4 luni închisoare.

În temeiul art.12 alin.1 din Legea nr.187/2012 a aplicat pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit.b din Codul penal din 1969, pe durata și în condițiile prevăzute de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit.b din Codul penal din 1969, pe durata și în condițiile prevăzute de 71 din același cod. Totodată, a dispus condamnarea inculpatului la :

- pedeapsa de 2 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.228 alin.1 și art.229 alin.2 lit.b din Codul penal cu aplicarea art.41 alin.1 și art.43 alin.5 din același cod (*fapta a fost comisă la data de 7 iunie 2014*) ;
- pedepse de câte 1 an închisoare fiecare pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute și pedepsite de art.335 alin.1, art.334 alin.1, art.334 alin.2 din Codul penal, toate cu aplicarea art.41 alin.1 și art.43 alin.5 din același cod (*faptele au fost comise la data de 4 mai 2014*) ;
- pedepse de câte 1 an închisoare fiecare pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute și pedepsite de art.335 alin.1, art.334 alin.1, art.334 alin.2 din Codul penal, toate cu aplicarea art.41 alin.1 și art.43 alin.5 din același cod (*faptele au fost săvârșite la data de 14 mai 2014*).

În baza art.38 alin.1 și art.39 alin.1 lit.b din Codul penal raportat la art.10 din Legea nr.187/2012 a contopit pedepsele aplicate inculpatului în pedeapsa cea mai grea de 2 ani închisoare, la care a adăugat un spor de 3 ani, 3 luni și 18 zile închisoare, reprezentând $\frac{1}{3}$ din totalul celorlalte pedepse aplicate inculpatului, respectiv de 9 ani, 7 luni și 24 zile, urmând să execute o pedeapsă rezultantă de 5 ani, 2 luni și 18 zile închisoare.

Totodată, în temeiul art.12 alin.1 din Legea nr.187/2012 a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art.64

alin.1 lit.a teza a II-a și lit.b din Codul penal din 1969, pe durata și în condițiile prevăzute de art.71 din același cod.

Împotriva acestei hotărâri a formulat apel procurorul, susținând că, în mod greșit, instanța a dispus condamnarea inculpatului combinând dispoziții din vechiul și noul cod. Astfel, conform deciziei nr.265/2014 a Curții Constituționale instanța trebuia să identifice dispozițiile legii mai blânde cu privire la pedeapsa din legi succesive, iar apoi să aleagă legea mai favorabilă. Alegând acest procedeu, instanța trebuia să aplice o singură lege pentru faptele deduse judecării.

În cursul judecării apelului instanța a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept : "dacă la stabilirea legii penale mai favorabile conform art.5 din Codul penal, pentru infracțiunile comise anterior datei de 1 februarie 2014, aflate în concurs cu una sau mai multe infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, decizia nr.265/2014 a Curții Constituționale se aplică avându-se în vedere toate infracțiunile comise de inculpat și impune aplicarea noului Cod penal pentru toate infracțiunile ori se aplică doar în raport de infracțiunile comise anterior datei de 1 februarie 2014, existând astfel și posibilitatea aplicării dispozițiilor din vechiul Cod penal pentru acestea din urmă".

Cât privește opinia asupra problemei de drept, Curtea de Apel Bacău – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie apreciază că stabilirea legii penale mai favorabile în aplicarea dispozițiilor deciziei nr.265/2014 a Curții Constituționale se face doar prin raportare la infracțiunea / infracțiunile comise anterior intrării în vigoare a noului Cod penal, fără a se avea în vedere infracțiunile comise după data de 1 februarie 2014.

II. Dispoziții legale supuse interpretării

Art.5 din noul Cod penal - Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

....

Art.38 alin.1 din Codul penal – Concursul de infracțiuni

Există concurs real de infracțiuni când două sau mai multe infracțiuni au fost săvârșite de aceeași persoană, prin acțiuni sau inacțiuni distincte, înainte de a fi condamnată definitiv pentru vreuna din ele.

Art.39 din Codul penal - Pedeapsa principală în caz de concurs de infracțiuni

(1) În caz de concurs de infracțiuni se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa după cum urmează :

...

b) când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite.

.....

Art.10 din Legea nr.187¹ din 24 octombrie 2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal

Tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabilă”.

Curtea Constituțională, prin decizia nr.265/2014² a statuat că :
”dispozițiile art.5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile”.

III. Considerentele privind chestiunea de drept supusă dezlegării

Problema de drept supusă dezlegării vizează incidența, eventual efectele, deciziei nr.265/2014 a Curții Constituționale privind aplicarea globală a legii penale mai favorabile în ipoteza unui concurs de infracțiuni născut sub

¹ Publicată în Monitorul Oficial nr.757 din 12 noiembrie 2012, rectificată în Monitorul Oficial nr.117 din 1 martie 2013

² Decizia nr.265 din 6 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.5 din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.372 din 20 mai 2014

legea veche (cel puțin una dintre infracțiunile concurente a fost săvârșită sub legea veche) și definitivat sub legea nouă (cel puțin ultima infracțiune componentă a concursului a fost săvârșită sub legea nouă).

În contextul ipotezei în discuție, două aspecte sunt susceptibile să ridice problema aplicării legii penale mai favorabile. **Un prim aspect** îl reprezintă infracțiunea / infracțiunile componente ale concursului săvârșite sub legea veche și judecate sub legea nouă, în timp ce **al doilea aspect** îl reprezintă tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni născut sub legea veche și definitivat sub cea nouă.

Nu pot face obiect al legii penale mai favorabile infracțiunile săvârșite sub legea nouă sub care sunt și judecate; în cazul acestora, nefiind îndeplinite condițiile art.5 din Codul penal, în temeiul art.3 din același cod, se va aplica exclusiv legea nouă.

Cu privire la al doilea aspect susceptibil de aplicare a legii penale mai favorabile, respectiv tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, pentru a evita orice controverse doctrinare ori jurisprudențiale³, legiuitorul a prevăzut în mod expres, în art.10 din Legea nr.187/2012, aplicarea legii noi, în vigoare, rămânând ca pentru primul aspect să fie identificată și aplicată legea penală mai favorabilă (așa cum rezultă, de altfel, chiar din finalul articolului menționat – "(...) chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită conform legii vechi").

Evident aplicarea legii penale mai favorabile pentru infracțiunea săvârșită sub legea veche se va realiza în mod global, conform deciziei Curții Constituționale a României nr.265/2014 .

Această modalitate de soluționare, respectiv aplicarea legii penale mai favorabile pentru infracțiunea săvârșită sub legea veche și aplicarea art.10 din Legea nr.187/2012 în ceea ce privește tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni nu este în contradicție cu decizia instanței de contencios constituțional nr.265/2014. Acest din urmă aspect a fost tranșat chiar de Curtea Constituțională⁴ care a arătat că interdicția creării unei lex tertia, impusă prin decizia nr.265/2014, vizează judecătorul, iar nu legiuitorul.

³ Expunerea de motive a Legii pentru punerea în aplicare a Codului penal și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții penale, pct.2.1

⁴ Decizia Curții Constituționale nr.822 din 3 decembrie 2015, parag.12-16; nepublicată la data redactării prezentelor concluzii; anexată.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

În considerarea acestor argumente, conform art.475 – 477 din Codul de procedură penală, vă solicităm admiterea sesizării Curții de Apel Bacău – Secția penală, Cauze Minori și Familie, chestiunea de drept supusă dezlegării urmând să primească următoarea rezolvare : **"în ipoteza unui concurs de infracțiuni născut sub legea veche și definitivat sub legea nouă, infracțiunilor săvârșite sub legea veche le va fi aplicabilă legea penală mai favorabilă, identificată cu respectarea celor stabilite prin decizia Curții Constituționale nr.265/2014 (existând, de principiu, posibilitatea aplicării a dispozițiilor vechiului cod pentru acestea, în măsura în care sunt apreciate global ca fiind mai favorabile), urmând ca infracțiunea săvârșită sub legea nouă, precum și tratamentul sancționator al concursului să le fie aplicabilă legea nouă conform art.3 din Codul de procedură penală și art.10 din Legea nr.187/2012"**.

PRIM ADJUNCT AL PROCURORULUI GENERAL*,
Dimitrie Bogdan LICU

* În condițiile vacanței funcției de Procuror General, potrivit dispozițiilor art.15 alin.4 din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul nr.2632/C/2014 din 30 iulie 2014 al Ministrului Justiției, modificat prin Ordinul nr.1650/C/2015 din 18 mai 2015 al Ministrului Justiției (Monitorul Oficial nr.367 din 27 mai 2015).